

Negyedszázad a Miskolci Szimfonikus Zenekar élén

Kovács László nem tervezget, mindig a következő koncertre készül

Idén ünnepli fennállásának 45. évfordulóját a Miskolci Szimfonikus Zenekar, s ennek az időnek több mint a felét Kovács László vezetésével töltötte, hiszen a karmester huszonöt esztendeje irányítja az együttest. A dirigens talán arra a legbüszkébb, hogy koncertjeik mindig telt házasak, hiszen ez is jelzi negyedszázada folytatott közönségnevelésük eredményességét. A karmester nem tartja magát egyébként tervezgetős típusnak, a nagy ívű elképzelések helyett inkább a mindennapi munkával foglalkozik. Bár mostani ünneplésébe némi üröm is vegyül, hiszen egy másik, tíz éves munkakapcsolata éppen most ért véget. A Magyar Rádió Szimfonikus Zenekaránál ugyanis 1998 óta töltötte be az első karmesteri pozíciót, szerződése azonban nemrégiben lejárt, és sikertelenül indult a posztért kiírt pályázaton.

■ *Szerencsére Miskolcon nincs gond a szerződésével, hiszen legutóbb tavaly választották meg a muzsikások ismét a zenekar vezető karmesterének.*

– Igen, s ennek nagyon örültem. Ezt a szokatlanul az együttesnél az utóbbi tizenöt esztendőben vezettük be, s a pozíciómról mindig titkos szavazással döntenek. S azt hiszem, egy ilyen bizalmi voksolás jóval többet ér, mint egy „fentről” érkező, kinevezési papír.

■ *Mire emlékszik vissza a legszívesebben ebből a közös negyedszázadból?*

– Nem állomások, mérföldkövek szerint élem az életemet. Mindig a napi munkát tartom a legfontosabbnak. Arra például nagyon büszke voltam, hogy néhány esztendő alatt sikerült elérnem, a fűvósoknál ne kelljen meghatároznom, ki mit játszik. Olyan szintre jutottak ugyanis a muzsikások, hogy mindenki egyformán jó teljesítményt nyújtott a koncertpódiumon. Óriási dolog volt ez. Huszonhét évesen lettem az együttes vezető karmestere, s ezen a poszton az országban én voltam a legfiatalabb. Előtte másodkarmesterkedtem a zenekarnál, Mura Péter mellett. S emlékszem, a zenészeknek nagyon tetszett, hogy dirigensként próbáltam velük, majd a szünetben elővettem a harsonámat, és lelkesen gyakoroltam, mert a diploma hangversenyemre készültem... Amikor aztán Mura Péter hatvan évesen nyugdíjba ment, a zenekar azt mondta, velem tudná elképzelni a folytatást. Nagyon tapasztalatlannak voltam még ekkor, így roppant hálás vagyok az együttesnek azért a türelemért, amellyel elviselte az első tíz évünket. A zenészek rendkívül fegyelmezettek voltak, s így van ez ma is. A próbák kellemes, laza hangulatban telnek, a munkavégzésük azonban hihetetlen pontos és precíz.

■ *Gondolom, azért a huszonöt év egyik kiemelkedő pillanata volt, amikor beköltöztek a saját otthonukba, a Művészetek Házába.*

– Az új koncertteremmel új korszak kezdődött az együttes és az én életemben is. S bár az előző évtizedekben végigjátszottam szinte az egész zenekari repertoárt a száraz

akusztikájú színházban, most minden ismert darab új élményekkel szolgál. A Művészetek Házában másképpen lehet muzsikálni. S mivel a mi termünk, így óriási lehetőségeink vannak szerkesztésben, tervezésben.

■ *Miskolcon nem akadtak nehezebb időszakok?*

– Nem volt mindig felhőtlen a viszonyunk, hétévente akadtak problémák... Ez a kapcsolat a zenekarral kicsit tényleg hasonlít egy házasságra. De ezeket mindig igyekeztem elsimítani, s nem is alakultak ki komolyabb konfliktusok.

■ *S ilyen hosszú idő után, amikor már nagyon alaposan ismerik egymást a muzsikussal, nem nehéz újabb és újabb impulzusokat adni?*

– Nem lehet mindig a Galántai táncokat próbálni. A figyelmet más darabokon keresztül kell fenntartani, s ez bizony nem mindig egyszerű feladat.

■ *Nem unalmas?*

– Nem. Soha. Mindig újból és újból rá kellett ugyanis döbennem, hogy a miskolci zenekar olyan magas szinten muzsikál, ami kevés együttesről mondható el. Hihetetlen pontosan játszanak kézre, s ezzel a képességükkel a vendégkarmestereket is mindig lenyűgözik.

■ *Hogyan lehet erről a magas színvonalról továbblépni?*

– Rengeteg apró tervem van, minden szólamra vonatkozóan. Nálunk a zenekarban nincs nagy fluktuáció. Ha mégis akad egy-két hely, akkor arra nyolc-tíz jelentkező is akad az ország különböző részeiből, s mindegyikük nagyon magasan képzett. Ennek nagyon örülök, mert ez is jelzi a zenekar hírét, rangját.

■ *S ahogy látom, igyekszik újabb és újabb szintet vinni a programba, hiszen játszanak jazzt, és más műfajú esteken is pódiumra lépnek...*

– Zenei mindenevő vagyok. Szinte nincs olyan zenei stílus, a világenétől a kemény

rockig, amit ne élveznék. Szívesen párosítom össze a különböző műfajokat. Olyannyira, hogy ezért hajlandó vagyok hangszerelni, szervezni, pénzt szerezni. A Miskolci Szimfonikusok programján jelenleg tizenhárom, különleges programot találunk, ami világviszonylatban is értékelhető.

■ Hogyan ünneplik a jubileumot?

– Nagy gálaesttel, 2008. október 9-én. A hangverseny programjában Weiner, Mahler-darabok szerepelnek, s az est szólistája Fenyő László és Hajnóczy Júlia lesz. A koncertre meghívjuk a társintézmények vezetőit is. Emellett azonban a megszokott módon folyik az évad. 25-30 programot adunk elő, s a Művészetek Palotájában is szerepelünk, a Zenekari körképben. A hangversenyek közül egyet sem tudnék külön kiemelni, mindegyiknek van valami különlegessége, akár egy izgalmas darab vagy neves vendég személyében. Szerencsére a bérleteladással nincs gondunk, a hatszáz férőhelyes terem minden koncertünkre megtelik. S talán az eddigi, miskolci pályafutásomban erre vagyok a legbüszkébb, hiszen kezdettől fogva odafigyeltünk az ifjúságnevelésre, így felnőtt egy olyan generáció, amelynek tagjai kíváncsiak a hangversenyekre.

■ Milyen az együttes anyagi helyzete?

– Mi pontosan olyan körülmények között élünk és dolgozunk, mint a többiek. Nem emlékszem olyan időszakra, amikor pénzügyi nehézségeink lettek volna, bár alacsonyak a fizetések, s nincsenek igazán jó minőségű hangszerünk. De valahogyan működünk...

■ S már gondol arra, hogy hogyan ünnepli majd az együttes fél évszázados fennállását, s három évtizedét a zenekar élén?

– Sosem a nagy célok motiválnak – nem az az alkat vagyok –, hanem a sok kicsi. Minden motornak olyan fordulatszámra kell járnia, hogy a legtöbbet tudja kihozni magából. Volt olyan időszak, amikor a miskolci zenekar temérdek koncertet adott, s rengetegszer lépett fel Budapesten. Tudomásul kellett vennem azonban, hogy nem ez az ideális a zenekar számára. Igyekeztem megtalálni a legjobb arányt, s ezt azóta igyekszem folyamatosan megőrizni. S nem tervezetek. Azt szeretném, hogy mindig a következő és a következő koncert sikerüljön nagyon jól.

■ A bírek szerint a miskolci zenekar a nyugalom és a béke szigete...

– Ezért azonban folyamatosan küzdeni kell. Nem megy minden olyan egyszerűen. Hiszen szükség van a pénzügyi stabilitásra, s

olyan teljesítményt kell nyújtani, hogy minden hangversenyünkről elégedetten távozzon a közönség. Ahhoz, hogy egy jármű simán fusson, millió apró kormánykorrekciót kell végrehajtani. S néha ezek a kicsi változtatások a legnehezebbek. De bízom azért abban, hogy ma talán már kevésbé rontok el dolgokat az együttes élén, mint huszonöt évvel ezelőtt.

■ A Rádiózenekarról azonban, főleg az utóbbi időszakban, aggasztó híreket hallani. Ennek ellenére úgy döntött, pályázik az együttes első karmesteri posztjára...

– A menedzsment kezdeményezésére olyan felháborító dolgok történtek a zenekarnál, hogy már nyáron, a szezon végén ott tartottam, felállok. Az együttes tagjai közül azonban sokan megkerestek, kérték, hogy maradjak. S miattuk, a velük való szakmai és emberi kapcsolat miatt döntöttem úgy, indulok a megmérettetésre. Az ügyvezető igazgatóasszony, Cseh Gabriella is azt mondta, örömmel veszi, ha részt veszek a pályázaton.

■ Egy évtized hosszú idő. 1998-ban is pályázattal került a Rádiózenekarhoz?

– Akkor még Vásáry Tamás vezette az együttest, és szüksége volt egy olyan karmesterre, aki felügyeli a mindennapi munkát. A Rádiózenekart én 22 évesen dirigáltam először, és ezt követően is sokat dolgoztam velük, így tulajdonképpen az együttes kért fel erre a feladatra. A muzikusok úgy gondolták, én leszek az, aki ki tudja egészíteni Tamás munkáját. S az együttesnél két-három évre szóló szerződéseim voltak, amelyeket mindig automatikusan meghosszabbítottak. Azt, hogy ezt az állást most pályázattal fogják, májusban tudtam meg.

■ S gondolom, Önt sem vonták be a következő évad tervezésébe?

– Így igaz, most ősszel is úgy léptem ki az együttestől, hogy hivatalosan nem ismerhettem a következő szezon programját. Persze már korábban is szerettem volna tudni valamit arról, hogy hogyan tovább, válaszok helyett azonban mindig csak rébuszokat kaptam. Semmilyen szinten nem voltam beavatva semmibe, nem vehettem részt a stratégiai megbeszéléseken. S hónapokig bejutni sem tudtam a vezetéshez. Mindenre azt a feleletet kaptam, hogyha problémám van, akkor azt beszéljem meg Boldoghy Kummert Péterrel, akit nem tartok alkalmasnak az együttesnél betöltött pozíciójára... Az összes gondról írtam egy levelet még májusban, amelyre a mai napig nem érkezett válasz... Részben azért is döntöttem úgy, hogy jelentkezem a posztra, mert úgy

gondoltam, legalább így, a pályamunkában elmondok mindent, amit nem állt módomban személyesen kifejtetni. Harminc oldalt írtam, s kiváló művészekről, Marton Évától, Eötvös Péterrel, Kocsis Zoltántól és Fischer Ádámától támogató sorokat is kaptam.

■ A pályázatok elbírálóival folytatott beszélgetésen azonban a mondandója nem nyerte el a grémium tetszését...

– A jelentkezőket a Cseh Gabriellából, Alföldy-Boruss Istvánból, Farkas Zoltánból, Boldoghy Kummert Péterrel és a cég jogtanácsosából álló bírálóbizottság hallgatta meg. A kétórás beszélgetésen nekem is számos kérdést feltettek az együttes-vezetéssel kapcsolatban. Milyen évadot szerkesztenék, hogyan raknám össze az ifjúsági koncerteket... Hát, huszonöt éves zenekar vezetői tapasztalatommal mindenre kimerítő választ adtam. Érdekes módon a lényeges kérdések közé tartozott, hogy mit teszek akkor, ha valaki színvonalát nem tartom megfelelőnek. Azt feleltem, nem vagyok próbajáték párti, ezért elbeszélgetek vele, s próbálom így rábíri arra, hogy muzsikáljon jobban, és ne húzza vissza a többiekét. Miskolcon is ez volt eddig a leghatékonyabb módszer. Ahogy érdekes volt az is, amikor megjegyezték, az utóbbi időben mindig védtem velük szemben a zenekart, s mi lenne akkor, ha egy ilyen embert neveznének ki az együttes élére... Céloztak arra is, hogy szerintük a zenekar minőségével problémák vannak, erre azonban azt válaszoltam, hogy az együttes Wagner-napokon nyújtott produkciója jelezte, a zenekar tudása kiemelkedő. S örülök, hogy annak a produkciónak én is a részese lehettem.

■ S hogyan értesült arról, hogy mondandója nem tetszett a bizottságnak?

– Én sehonnán. A zenészeknek mondta el másnap Boldoghy Kummert Péterrel, de velem ezt azóta sem közölte senki... S bár eleinte fájt mindez, mégis azt gondolom, látva a helyzetet, hogy jobb is így... Szeptember közepén még nincs kiírva az októberi program. Nem ismerni a teljes szezontervet... S azzal az igazsággal sincsenek tisztában, hogy egy zenekar működtetése olyan, mint egy óceánjáró irányítása. Elkezd fékezni, majd 15 kilométerrel odébb megáll... Nemcsak azzal van bajom, hogy egy téren játszik a zenekar, hanem azzal, hogy az akusztika, az ingyenesség miatt ez a produkció értéktelen és komolytalan lesz. S hiába próbált meg mindez ellen az összes lehetséges fórumon tiltakozni a zenekar, egyszerűen lesöpörték őket... R. Zs.